

El nou model de finançament autonòmic

Francesc Homs i Ferret⁷²

Abstract

The Catalan economics minister explains the Catalan fiscal deficit, one of the largest in Europe, and the measures he proposes to negotiate with the Spanish central government to keep tax receipts within Catalonia. The decentralisation of the Spanish State has been a success and the current fiscal disequilibrium between what Catalans pay and what they receive from the government is part of the unfinished process which has been evolving in the right direction. The objective is that 100% of Catalan government expenditure be financed by Catalan taxes without any need for transfers to Madrid and back. The second objective is that the increased revenue from economic growth be shared out equably and not retained exclusively by the central government. Catalonia already has fiscal sovereignty with the capacity to alter tax laws. It is also important that tax collection be efficient as well as government expenditure. Social Security requires deep reform because it is destabilising at the moment with expenditure decisions taken by the central government which must be paid by the Catalan government, while current transfers underrepresent Catalan population and its needs. A political agreement is required which will provide the necessary stability for the future.

El model de finançament derivat

Les paraules de presentació que repassen la meua vida cada dia em preocupen més perquè són repassos cada vegada més llargs, amb més tasca feta que anys per davant. Espero que en tingui molts, però jo, de fet, el que sóc és un economista i això ho dic a la Societat Catalana d'Economia. He aportat a la política la meua dedicació, la meua energia, la meua capacitat, la meua identificació personal amb un projecte polític, però en el fons tinc uns coneixements d'economista que he posat al servei d'una estratègia i una tàctica d'un projecte polític. Per tant, no podia dir que no a la invitació de la Societat Catalana d'Economia de venir aquí, com no ho podré fer mai. El dia que torni i una altra vegada em resituï fora de les responsabilitats polítiques, com a membre que sóc de la Societat Catalana d'Economia, continuaré col·laborant i participant. No podia defugir la invitació a venir aquí i sotmetre'm a les vostres reflexions en el col·loqui i obrir la possibilitat de fer un intercanvi d'alguns criteris entorn dels temes que jo crec que, avui per avui, són més bàsics, més cabdals, més transcendents de cara al futur de la nostra economia i també per al país en general, que és el finançament autonòmic.

És un tema recurrent, políticament i lògicament recurrent, no perquè sigui un tema que l'estiguem reiterant periòdicament i constantment. És una qüestió aquesta que ni és una mancança del procés polític, ni és fruit d'una etapa de construcció —podríem dir-ne deficitària— de l'Estat de les Autonomies. Jo m'aproximo al debat del finançament autonòmic des de la lògica que un pro-

72. Conseller d'economia i finances de la Generalitat de Catalunya.

cés de construcció de l'Estat de les Autonomies no es fa en un any, ni en dos, ni en tres com és ben obvi, sinó que es fa al llarg d'un temps i d'un procés. El procés de configuració i recuperació de poder polític per part del govern de la Generalitat de Catalunya ha anat desenvolupant-se al llarg dels darrers vint i dos anys des que es va aprovar la Constitució i l'Estatut. El procés polític ha anat per davant de la configuració de les funcions que prenien el govern de Catalunya.

Aquest govern ha assumit progressivament funcions i competències com a conseqüència del procés d'aplicació de la Constitució i de l'Estatut de Catalunya. Primer, la dinàmica d'assignació de les funcions i de les competències, i després el procés gradual d'assignació de recursos, inicialment basat en la valoració del cost efectiu de les transferències que s'anaven assignant. A mesura que passava el temps es va pensar un marc per definir uns hipotètics models, uns dèbils models, que articuessin i justificuessin un procés gradual d'assignació de competències valorades en base al cost efectiu. El govern de Catalunya al llarg d'aquests vint i dos anys ha rebut, successivament, cada vegada més recursos sobre la prèvia identificació i determinació de les competències i de les funcions que s'han anat assignant i atorgant.

El que se'n diu model de finançament, és a dir el sistema que s'establia a l'Estat espanyol per donar els recursos al govern de Catalunya per atendre les funcions i competències, ha estat sempre un procés derivat del procés de construcció de l'Estat de les Autonomies. Podria ser d'una altra manera? Lògicament, jo crec que no. La Constitució no estableix un marc definit de model de finançament, sinó un marc molt ample i obert, bàsicament perquè deixa per més endavant la definició del model de finançament i defineix, en canvi, un procés d'assignació de funcions i competències. La Constitució és molt clara en la llista de funcions i de competències i és molt oberta en el model d'assignació de recursos. És tan oberta que hi cap tot. Hi cap l'excepció feta al País Basc i hi caben també les possibles excepcions futures a fer a Catalunya.

Per tant, vull fer en aquesta introducció una observació, i és que quan es descentralitza el poder polític i es defineixen les seves funcions a Espanya i s'assigna als governs de les Comunitats Autònomes les responsabilitats de les futures competències, el procés que hem fet ha prioritzat aquesta dinàmica per damunt la dinàmica financera i econòmica. Jo us he de dir que comparteixo el posicionament polític que la meua coalició ha demostrat al llarg dels últims vint i dos anys, donant més valor al fet d'assumir la responsabilitat política de les funcions i de les competències, i treballar políticament per avançar en la seva recuperació, abans que l'exigència d'un model que defineixi clarament el finançament. El primer és assumir la competència i després, gestionar-la.

Un procés gradual positiu

El procés de construcció de l'Estat de les Autonomies, en el context polític espanyol, s'ha construït, successivament, en moments i circumstàncies polítiques diferents, i en moments econòmics diferents, responent a realitats territorials també diferents. No ha estat el mateix el procés de valoració de les competències en ensenyament a Galícia i a València, que el que hi va haver a Catalunya. Eren moments diferents, moments econòmics i moments polítics diferents. Així ha estat al llarg dels vint i dos anys, però s'ha fet molta feina, moltíssima feina. Catalunya mai no havia tingut un govern amb el poder polític que té avui, ni amb la capacitat econòmica que

té avui, mai en la història dels últims segles, si voleu anar-vos molt més enllà. La trajectòria dels últims vint i dos anys, des de la Constitució i l'aprovació de l'Estatut, ens ha donat un procés gradual positiu de configuració d'un govern a Catalunya amb capacitat política i amb capacitat econòmica. Un pressupost de 2,3 bilions de pessetes (14 mil milions d'euros) no és una qüestió menor.

S'ha d'entendre que el que s'ha fet per arribar on som avui, no es fa en un any, ni en dos, ni en una legislatura, ni en un pacte polític d'una tarda. Políticament, el camí per ser on som avui s'ha construït a través d'una etapa progressiva, constant, successiva d'anar configurant el poder polític i l'assignació de recursos que hi ha anat al darrera. Fa quinze anys, i ara aterro a la reflexió més econòmica, quan es va fer el primer pacte de model de finançament, intentant racionalitzar l'evolució successiva que s'anava fent de l'assignació de recursos en base al cost efectiu i una mica més, transferint els diners a l'administració autonòmica corresponent. A partir d'uns anys que es feia així, existia un marc inicial, molt inicial, per a poder començar a construir, teòricament, un model de finançament en l'àmbit autonòmic, model també incipient i molt primari en la fase, encara prèvia, de la plena consolidació de l'Estat de les Autonomies i de la plena assignació de les funcions i de les competències a les diferents Comunitats Autònomes.

El procés, fa deu anys, ja tenia més recorregut i, amb el govern socialista, es va poder fer un esforç més conceptual per a començar el camí cap a un nou model de finançament per a Catalunya. Conceptualment era molt inicial, però fins llavors el model que bàsicament funcionava i que s'havia generalitzat i teoritzat era un model basat en l'estricta criteri de distribució de recursos per criteris de despesa. L'any següent tindries el que t'havien donat aquest any més un criteri que et permetria actualitzar aquesta assignació de recursos. Era un criteri de despesa: jo tinc tants diners i l'any següent tindrè els mateixos i una mica més. Aquesta mica més era el criteri que el model definia per a poder assignar-te aquests recursos addicionals. Els recursos es calculaven i els criteris es determinaven en base a tots els impostos de tot l'Estat i en base a criteris de despesa i de recaptació d'impostos de tot l'Estat. Fa deu anys, el nacionalisme català, després d'aixecar moltes veus, va aconseguir inflexionar conceptualment el model de finançament construït inicialment. Amb el govern socialista, el model de finançament va començar a derivar cap a un model que permetés assignar els recursos al govern de Catalunya, en base als impostos que paguen els catalans.

Els impostos dels catalans

El nostre objectiu és que tots els recursos del govern de la Generalitat de Catalunya han de procedir dels impostos dels catalans pagats a Catalunya. Fa deu anys, en el model llavors vigent, es va començar a introduir criteris de forma que, els recursos retornats a la Generalitat de Catalunya, procedissin d'una participació en l'IRPF que pagaven els catalans a Catalunya. Era un inici important des de la perspectiva que ja vinculàvem els recursos que s'administraven directament al govern de Catalunya, sobre una base que eren les figures tributàries de l'Estat a Catalunya, pagats pels ciutadans de Catalunya. El 15 % de l'IRPF amb topalls era molt inicial i molt incipient. Aquests límits es fixaven per si la futura evolució de la recaptació de l'IRPF fora molt alta, el govern socialista topava aquesta possible futura recaptació, derivada d'un increment.

Fa cinc anys es va donar un pas més, però també incipient, que era que el 15% passava a ser el 30%. És a dir, la Generalitat de Catalunya obtenia els recursos dels impostos cedits, una font, els recursos obtinguts del 30% de la recaptació de l'IRPF, segona font, els recursos que procedien per finançar la sanitat amb criteris de despesa, tercera font, i els recursos procedents de la participació en les impostos de l'Estat, quarta font. Després tenia els recursos procedents de les seves pròpies taxes, els ingressos derivats de la gestió dels seus actius patrimonials i les possibles vies d'accedir a recursos externs aliens per a finançar inversió i actuacions de capital. Es va passar del 15% al 30% però encara teníem un model en que els recursos procedien heterogèniament de moltes fonts. Financerament la meitat dels recursos de la Generalitat procedien de criteris d'actualització de la despesa. La sanitat, una mica més de 800 mil milions de pessetes (5 mil milions d'euros), actualment s'assigna amb criteris d'assignació anual del PIB nominal a cost dels factors. Et donen cada any el que et varen donar l'any passat, més el PIB nominal al cost dels factors. És un criteri d'actualització en base a la despesa. Tens tanta despesa aquest any i l'any vinent tindràs la mateixa més un percentatge que, en aquest cas, és el PIB nominal al cost dels factors i estem parlant del 40% del pressupost de la Generalitat.

Què estem proposant ara?

Fa cinc anys vàrem passar del 15% al 30%, sense topalls, que ens ha permès un increment i una millora; també amb les variants que es varen incorporar en el finançament de la sanitat i en el finançament de les competències específiques. Ha estat una millora molt més important que la millora que es va incorporar fa deu anys amb el partit socialista. Aquesta és la realitat i faré públic en el seu dia què ha estat econòmicament parlant el que es va fer fa deu anys i el que ha estat fa cinc anys. En el seu moment ho diré. Què fem avui? Volem donar un nou pas més intens en la línia iniciada ara fa deu anys i millorada fa cinc. Volem donar un pas més intens i més exhaustiu. En quina direcció? Què proposem? Què pensem que s'ha de fer?

Torno a l'argument central. Els ingressos de la Generalitat de Catalunya han de procedir al 100% dels impostos que paguen els ciutadans de Catalunya a Catalunya. Aquest és el principi polític bàsic. El poder polític que té la Generalitat de Catalunya ha de ser sostingut financerament per aquests impostos. Una part de tots els impostos que paguen els catalans ja són impostos cedits. A l'actualitat, el 100% de la recaptació de la Generalitat es basa en cinc figures tributàries: patrimoni, successions, donacions, actes jurídics documentats i taxes de joc. El 100% d'aquesta recaptació va a la Hisenda de la Generalitat de Catalunya.

La segona font que ara sostenim és la participació en els impostos de l'Estat que paguen els ciutadans de Catalunya a Catalunya. Ja tenim un 30% de l'IRPF i per això ara parlem de fer una cistella més ampla, incorporant-hi més impostos de l'Estat. Voldríem que dins d'aquesta cistella hi hagués l'IVA, els impostos especials i l'Impost de Societats. Així, doncs, participaríem de tots els impostos bàsics de l'Estat. Una part dels impostos pagats pels ciutadans de Catalunya, a Catalunya, anirien directament a la Hisenda de la Generalitat i l'altra part, directament a la Hisenda de l'Estat.

No hi ha més fonts. Hi ha les fonts derivades de les taxes i dels preus públics dels serveis que presta la Generalitat i les fonts procedents de possibles participacions en fons europeus, que tenen

la seva significació, però que són fonts externes i complementàries, com ho són també els ingressos que s'obtinguin, per la gestió del patrimoni i pels possibles compromisos de recursos externs, per a finançar la inversió pública que vulguem fer.

Els ingressos han de procedir d'aquestes dues potes: els tributs cedits i la participació en els impostos de l'Estat de tots els catalans que paguen impostos a Catalunya. Aquest és el principi polític bàsic fonamental.

Que quedi ben entès que tot el que nosaltres estem plantejant no exclou que també pugui ser aplicat a la resta de les Comunitats Autònomes. El plantejament el fem nosaltres des de la nostra posició a Catalunya, però pot generalitzar-se perfectament a qui ho vulgui de la resta de l'Estat.

La cistella

Quan ens aproximem al moment actual de negociacions, observem que l'Impost de Societats genera complicacions i tensions. L'intent de territorialitzar aquest impost, segons els principis que us he explicat en el context de tot l'Estat, fan aparèixer tensions i complexitats. Prop del 63% de l'Impost de Societats a l'Estat espanyol es recapta només a Madrid i Barcelona. Com s'imputen els beneficis que poden fer El Corte Inglés, Seat, Telefònica, en quin àmbit i amb quin criteri de rendibilitat de l'activitat econòmica podem distribuir-los territorialment? Francament és complicat però no impossible. Genera la típica dialèctica política d'àmbits territorials de l'Estat que uns tenen més potència que altres. Hi ha àmbits que no tenen aquesta capacitat i per tant, els fluxos futurs, positius o negatius, no són exactament iguals en el territori i tenen més risc de fluctuació per l'evolució que pugui tenir l'Impost de Societats. En les converses i en el que nosaltres estem plantejant i que jo sostinc, l'Impost de Societats és un impost complicat d'imputar territorialment i distorsiona el diàleg polític. M'he predisposat a acceptar la seva exclusió de la cistella.

Per tant la cistella serà l'IVA, l'IRPF i cinc impostos especials, que són l'impost de carburants, l'impost sobre l'alcohol, l'impost sobre el tabac, l'impost sobre la circulació i l'impost sobre l'electricitat. Aquestes cinc figures més l'IVA i l'IRPF són les que han de compondre la cistella. S'ha de determinar un percentatge que, automàticament i al marge de la recaptació que hi hagi a Catalunya, una part vagi directament al govern català i l'altra a l'Estat.

L'IRPF té un horitzó previsible de fluctuació futura de certa estabilitat. Si els socialistes tornen a governar Espanya anuncien que volen aplicar un tipus del 25% i en aquest cas, l'IRPF cauria en picat. Passar del tipus mig actual efectiu del trenta i escaig, i del tipus marginal que avui s'està aplicant del 48% i passar a un 25% per a tothom, com a tipus lineal, crearà un impacte important en la recaptació. Però, previsiblement en els propers anys, hi haurà ajustos de tipus i una reducció selectiva de la imposició en l'Impost sobre la Renda que faran que la recaptació s'estabilitzi i s'ajusti o inclús que sigui més reduïda. Per tant, no podem predisposar-nos a posar molt d'accent en una major participació en la figura de l'Impost de la Renda de les Persones Físiques. Un 30% és una participació important. Podríem passar a un 40%, però el que em predisposa més és aconseguir una participació més efectiva en l'IVA i en els altres cinc impostos. L'IVA pot anar entre el 30% i el 40% i els impostos especials entorn el 50% i en alguns fins el 100%.

Fluctuar tothom igual

Amb aquesta cistella tenim, automàticament, un model de finançament del govern de Catalunya en el qual els impostos procediran plenament dels tributs que paguen els catalans, amb criteris absolutament predeterminats i amb percentatges establerts que ja no haurien d'alterar-se ni modificar-se, com no sigui que un dia es torni a prendre la decisió política de revisar-los. Està clar que aquesta participació en la cistella guarda relació amb els volums de competències i de necessitats de finançament d'acord amb les competències que té el govern de Catalunya. Si féssim una cistella amb percentatges molt més alts, el govern de Catalunya hauria de transferir recursos. Tindria molts més recursos dels que li caldria per a finançar les seves funcions i les seves competències, els quals hauria de transferir a l'Administració Central.

Farem un model que, d'entrada, no obri dinàmiques de transferències, perquè obrir-les és discutir criteris i això és un altre front polític de com ho fem. Jo prefereixo un model més plàstic, més automatitzat, definint una cistella que dóna un volum determinat que espero que sigui més del que en aquests moments nosaltres estem administrant, i a partir d'aquest moment tothom a fluctuar igual. Si l'economia va bé, si la realitat econòmica és positiva, si tenim una bona trajectòria econòmica en el futur, l'impacte sobre les set figures impositives de les quals n'hem parlat, més les cinc dels impostos cedits, tindran, previsiblement, un flux positiu d'evolució. El govern de Catalunya tindrà més recursos com a conseqüència d'aquests fluxos positius.

Si l'economia va malament, si la societat va malament, si les coses no van bé en termes econòmics, l'impacte sobre les recaptacions tributàries, previsiblement, serà menor. El govern de Catalunya potser tindria, previsiblement, unes recaptacions menors. Però també les tindria el govern de l'Estat. És a dir, si van malament les coses, aniran malament per als dos, no per a un com passa ara. Avui si van malament les coses, qui va malament és el govern autonòmic, no el govern central de l'Estat, i si van bé el govern de la Generalitat no participa en l'impacte positiu d'una bona marxa de l'economia sobre els tributs substantivament més vinculats amb l'activitat econòmica. L'IVA, els impostos especials i l'Impost de Societats han tingut una sobrecaptació els darrers quatre anys. La recaptació de l'Estat ha estat per sobre del que aproven les Corts Generals, en els quatre anys des que va començar l'últim model de finançament, sense comptar el 2000 perquè encara no ho sabem. És a dir, un cop aprovades les lleis dels pressupostos i per sobre de les previsions que el govern fa, s'han recaptat 2,2 bilions de pessetes més (13 mil milions d'euros) de les quals a Catalunya no ha anat res.

Per tant el model que estem discutint avui ha de tenir l'encert de posar les bases d'un sistema que ens permeti assegurar que si l'economia funciona, si allò que diuen que "España va bien," *todos* anem bé i no només algunes administracions. El model que plantejo assigna automàticament des del bell inici uns criteris de participació automàtics sobre les recaptacions dels impostos que els ciutadans paguen a Catalunya. Dit això vull fer l'observació política que quan Catalunya va defensar l'inici d'aquesta variació fa deu anys del maixó ja es veu bé o del basat plenament en criteris d'actualització de la despesa per passar a criteris de participació en tributs, el pas primer al 15% i després al 30% de l'IRPF va ser tota una odissea política. Vàrem viure tota una dialèctica política. Podeu repassar els diaris a les hemeroteques i recordareu com, des de moltes instàncies polítiques, se'ns dirigien reflexions i crítiques que cedir el 15% de l'IRPF uns deien que era tota

una gesta i uns altres que era tota una cessió econòmica i financera. Hi va haver molta confrontació i discussió política. Fa deu anys qui criticava era el Partit Popular i fa cinc els socialistes, però avui estem parlant de participar en l'IVA i en impostos especials. Són figures impositives de l'Estat però avui tot això ja es veu bé. Tot un avenç conceptual i tot un avenç polític.

Queda l'Impost de Societats que per a no enverinar el debat i complicar-lo ens frenem i deixem l'avenç situat en l'IRPF, l'IVA, l'impost de matriculació, l'impost d'electricitat, l'impost de l'alcohol, l'impost de carburants i l'impost del tabac. Tot un pas important poder participar directament en set figures de l'Estat. Recordeu la batalla política que hi va haver quan nosaltres demanàvem participar en els impostos fa cinc anys i fa deu anys i vàrem tenir grans resistències.

Si el nou model consolida el que ja s'està explicitant i hi ha la voluntat política de fer-ho serà tot un avenç important. Vostès poden preguntar si això, que és conceptualment bo, també és econòmicament bo. D'entrada tindrem una participació sobre la fluctuació futura dels impostos que paguen els catalans a Catalunya. Ens assegurem participar en els creixements futurs si el país i l'economia van bé. Ja farem tot l'esforç i tota la incidència política que calgui perquè les coses en matèria econòmica vagin bé per al país i la societat, perquè la derivada és que si van bé, van bé per a totes les administracions públiques, que jo crec que és com ha de ser. Les administracions públiques han de tenir la responsabilitat més intrínseca de fer anar bé el país, perquè si va bé saben que la seva implicació posterior en els tributs per la fluctuació, per la incidència que tenen en l'economia, també és positiva. Però és positiva, repeteixo, per a tothom, per a l'Estat, per als governs autonòmics i per als ajuntaments. També n'hem de parlar dels ajuntaments, que ara no toca, però un dia en parlaré. Quan tanqui el tema del finançament autonòmic m'hi posaré de cap en el tema dels ajuntaments perquè hi ha molt a dir.

Sobirania fiscal

No n'hi ha prou amb tot això que dic. Hi ha un segon aspecte important i és que si acceptem, com a principi bàsic, que els recursos han de procedir dels impostos dels ciutadans, els governs autonòmics han de tenir la capacitat de poder fluctuar els marcs legals que regulen els impostos que paguen els ciutadans. No n'hi prou en tenir la possibilitat de tenir la recaptació. Ha d'haver la corresponsabilitat de poder modificar, si es creu convenient políticament, els marcs legals que regulen aquests impostos. El govern de Catalunya ha de tenir capacitat política perquè el Parlament de Catalunya pugui corregir, modificar i introduir canvis en els marcs legals dels impostos que paguen els catalans. Això és sobirania. També és sobirania tenir els recursos directament dels impostos que paguen els catalans. És automatitzat però és sobirania, com ho és tenir la capacitat d'alterar els marcs legals. Per tant, la segona línia de converses, la segona pretensió que tinc en aquest procés de negociació és donar un pas substantiu en el marc de la capacitat normativa.

La capacitat normativa té tres fronts. El primer són els impostos cedits, on ja tenim una certa responsabilitat sobre la capacitat normativa; però s'ha de tenir la plena capacitat normativa. Si el 100% de la recaptació és per a un govern autonòmic, aquest ha de tenir la plena responsabilitat d'ajustar, corregir i introduir canvis en aquest marc normatiu. Per tant, hem d'anar a una plena assignació de capacitat normativa en les cinc figures tributàries existents. Hi poden haver marcs de coordinació. Hi poden haver, com existeix a la Unió Europea, compromisos que defineixin que

ningú no pot fer estirabots irracionals com suprimir un impost o, de cop i volta, regalar-lo baixant el tipus a zero. Ha d'haver una certa harmonització per exercir la capacitat normativa, perquè tampoc val entrar en fluxos de competència fiscal. Com si la Comunitat de la Rioja digués que fa l'impost del patrimoni gratis per veure si tots hi posen la seva seu. No hauríem d'entrar en la irracionalitat que cadascú fes el que volgués. De fet poques coses es poden fer en aquesta direcció perquè, a l'hora de la veritat, tots aquests exercicis acaben sent molt cars. Qualsevol intent d'abaijar impostos s'acaba pagant perquè no hi ha més marge. Però sí que és veritat que la capacitat normativa haurà de ser amb un compromís : que ningú farà processos de competència fiscal. És la mateixa direcció que ha pres la Unió Europea per anar cap a uns marcs molt harmonitzats i no tindria sentit que dins de l'Estat espanyol obríssim un marc de desarticulació dels marcs fiscals. Per tant, major capacitat normativa en els tributs cedits, primer front.

Un segon front seria el marc de l'IRPF. A l'actualitat, el govern de la Generalitat ja té en l'IRPF una capacitat d'incidir en la definició de la quota. La base imposable és general per a tothom, i la quota sobre el 30% d'aquesta base imposable la predetermina el govern autonòmic i, la resta, l'Estat central. Aquí hi ha marge de competència. Es poden posar deduccions noves, alterar els tipus, posar la tarifa que es vulgui, però hi ha un límit quantitatiu : que no es pot fer cap alteració que sobrepassi $\pm 20\%$ de la recaptació derivada d'aplicar la quota corresponent. És a dir, ningú pot alterar l'IRPF baixant l'import més del 20% o pujant-lo més del 20%. L'administració central de l'Estat diu en les converses que podem treure els límits, però és un brindis al sol. El govern de la Generalitat mai no podrà abaixar més del 20% la recaptació de l'IRPF, ni tampoc pujar-la més del 20% perquè, probablement, el govern de la Generalitat que ho faci, perdi. És un brindis al sol treure els límits perquè efectivament no hi haurà cap novetat substantiva. Hi ha la possibilitat de fer millores conceptuals que, presentades políticament, són un reconeixement de capacitat normativa, però millores efectives poques, perquè ja hi ha un marge de fluctuació de $\pm 20\%$. Tenim capacitat normativa, és a dir sobirania, per fer alteracions amb una fluctuació de $\pm 20\%$. Podem fer aquí novetats, però seran novetats formals, novetats aparents que no seran amb capacitat real d'alterar les coses.

La resta és l'IVA i els impostos especials. Aquí hi ha l'interès d'avançar en fer un primer pas conceptual. Hores d'ara no existeix cap possibilitat normativa ni en l'IVA, ni en els cinc impostos especials. Estem pensant i parlant de com donar un primer pas històric de ceder capacitat normativa en aquestes figures. Per tant en aquest front ha d'haver novetats. L'IVA té les seves restriccions perquè l'IVA és una figura impositiva que s'aplica, com saben, a tota la Unió Europea i és d'aplicació general. Els Estats membres tenen possibilitats d'alterar els tipus aplicables i poden introduir alguna deducció, però molt petita. Les interpretacions que fan els Estats membres sobre la possibilitat d'aplicar deduccions són molt restringides. El que sí podem, és incorporar alguns criteris sobre tipus aplicables, però hi ha un marc d'harmonització de la Unió Europea i cap Estat membre pot abaixar el tipus i per tant no pot haver-hi cessió de capacitat normativa per abaixar tipus en l'IVA. Hi ha capacitat per apujar els tipus, però no per abaixar-los. Alguna cosa es pot fer en el front de l'IVA, però hi ha moltes restriccions perquè l'aplicació és general a la Unió Europea.

En els impostos especials hi ha més possibilitats per imaginar i fer coses i introduir criteris. Aquí hi ha un altre front on s'ha d'avançar en capacitat normativa en aquestes figures tributàries. Jo crec que s'hi avançarà. Donarem unes passes històriques per obtenir-ne capacitat normativa.

Vull recordar que quan vàrem començar, fa 15 anys, a tenir quelcom de capacitat normativa sobre els cinc impostos cedits, en aquell moment es va valorar que seria molt poca cosa. Bé, avui ja estem parlant del 100% de la cessió de la capacitat normativa. Si un país es fa caminant i un projecte polític es fa construint-lo progressivament, un dia es va començar i avui estem ja a punt d'assumir un compromís polític del 100% de la cessió de la capacitat normativa de cinc figures tributàries. Si avui fem aquest pas és perquè aquell dia vàrem fer el primer, i si avui comencem a caminar en una altra línia, demà se'n podran donar d'altres, possiblement. Per tant, sapiguem donar-li perspectiva al que s'està fent avui, però la perspectiva del que es porta fent fa vint i dos anys, de construcció d'autogovern de Catalunya.

La gestió tributària

Dit això, hi ha un tercer aspecte en el nou model que és la gestió. Una cosa són els criteris d'assignació dels recursos, i una altra la capacitat normativa que el Parlament de Catalunya pot tenir, i una tercera dimensió és la gestió de les figures tributàries. La gestió que passa per nosaltres és un plantejament polític que no accepta el Partit Popular al govern, de cedir l'Agència Tributària al govern de Catalunya. És constitucional. La Constitució preveu perfectament aquesta possibilitat. De fet, el País Basc la té transferida i està dintre del marc de la Constitució. El País Basc té l'excepció de la cessió de l'Agència Tributària. És veritat que el País Basc des de vell antuvi, des del començament, té l'excepció en moltes coses. Va tenir l'excepció del model del règim de *cupo*. Nosaltres plantejarem que també es pot fer una excepció amb Catalunya. És constitucional.

La resposta de l'Estat és que aquesta excepció, si es fa, s'ha de fer en el context de tot l'Estat. Llavors el que no té sentit és que l'Estat transfereixi l'Agència Tributària a totes les Comunitats Autònomes perquè llavors l'administració central de l'Estat perd. Es queda buida d'un dels instruments de gestió i de poder polític. Jo entenc que la transferència de la totalitat no tindria lògica, com no tindria lògica que el govern de la Generalitat transferís a totes les comarques de Catalunya, tota la seva capacitat de gestió. Quin instrument tindria el govern de Catalunya? Però l'excepció és possible. S'ha fet per al País Basc i es podria fer per a Catalunya. El govern de la Generalitat planteja conceptualment la transferència de l'Agència Tributària, però la proposta no és compartida pel govern de l'Estat.

Si no es comparteix pel govern de l'Estat poso sobre la taula una segona opció, allò que els economistes diuen un *second best*. No és l'òptima, però és una segona alternativa de majors compromisos de coordinació. No té sentit que l'any que som, en el segle que som, entrem en compromisos molt estrets de coordinació amb les administracions tributàries de tots els Estats membres de la Unió Europea i no hi hagi una estreta col·laboració i coordinació entre l'administració tributària de la Generalitat i l'Agència Tributària a Catalunya quan aquesta recapta els tributs que són al 100% de la Generalitat. L'Agència Tributària recapta el 30% de l'IRPF per a la Generalitat i en un futur el 30% o 40% de l'IVA i el 50% dels impostos especials. Quin sentit té que no hi hagi una major coordinació dels aparells i dels estaments de la gestió tributària tant de l'Estat com de la Generalitat de Catalunya? Per tant plantejarem anar a uns compromisos de major coordinació amb un consorci o una participació en els òrgans que avui tenen l'Agència Tributària a Catalunya i assumir tres compromisos d'actuació. Primer, participar en les actuacions inspectores que esta-

rien coordinades per les dues Administracions. Segon, participar en les accions informàtiques. Actualment els aparells informàtics no són compatibles. Una de les primeres decisions que vaig prendre quan vaig arribar al Departament d'Economia va ser convocar un concurs per adjudicar la modernització de tota la xarxa informàtica de la Direcció General de Tributs de la Generalitat. Modernitzarem tots els sistemes informàtics perquè serà molt difícil fer una òptima gestió en l'actuació tributària sense una bona eina informàtica.

Aquesta bona gestió ha d'anar coordinada amb l'Estat, entre d'altres coses perquè van vinculades les figures impositives i les accions inspectores. No té sentit que enviïs un inspector per a una figura i un inspector per a una altra; el mateix inspector pot analitzar perfectament renda, patrimoni, successions i donacions, o pot analitzar l'IVA i també els impostos especials si porta societats. En l'acció inspectora ha d'haver coordinació entre les dues administracions.

Per últim, un tercer nivell és el personal. En l'àmbit del personal i de les polítiques de recursos humans pot haver-hi molta coordinació.

Això és el que plantejo conceptualment, un model més definit i automatitzat en l'assignació dels recursos, basat en que els recursos del govern de Catalunya han de procedir dels impostos dels catalans. Tenir determinats clarament els criteris automàtics pels quals s'assignen aquests recursos i llavors fluctuar en el futur en base a com vagin aquests impostos. Però tindrem la mateixa sort. Tindrà la mateixa sort el govern de Catalunya que la que pugui tenir l'administració central. Segon, capacitat normativa. Tercer, coordinació en la gestió. Dit tot això una darrera observació: no es pot fer aquest plantejament que faig si la sanitat no s'incorpora avui dintre del sistema de finançament que tenen les Comunitats Autònomes.

El sistema paral·lel de la sanitat

Actualment la sanitat té un sistema paral·lel. Hi ha el sistema de finançament de totes les competències i hi ha el sistema de finançament de la sanitat. Aquest sistema s'ha d'integrar dins del model i s'han de passar totes les competències en sanitat a les Comunitats Autònomes. A l'actualitat existeixen deu Comunitats Autònomes que no tenen competència en matèria de sanitat i set que sí la tenen. Llevat del País Basc i Navarra hi ha cinc que s'administren dins del règim general i deu que no la tenen i no la volen. L'Administració central la vol cedir i les Comunitats Autònomes no la volen rebre. Curiós, quan estem parlant d'un dels paquets més fonamentals d'administració de recursos públics. Per què? Perquè l'actual model no és sostenible a llarg termini.

La sanitat s'ha d'incorporar al sistema i s'ha de fer sostenible el model per a poder atendre la fluctuació futura de la despesa sanitària. Si els recursos de la sanitat ja no venen amb el criteri del PIB nominal al cost dels factors, sinó que venen sobre un criteri de participació en els impostos de l'Estat a Catalunya, els impostos de l'Estat a Catalunya sempre fluctuen per davant de l'evolució del PIB nominal. Per tant, si l'economia va bé, hi ha una capacitat per obtenir més recursos. Si l'economia va bé, amb aquest criteri de participació dels impostos de l'Estat, hi ha una major elasticitat i per tant, una major capacitat de recursos.

Amb això no es resolt tot. És a dir, el problema futur de la sanitat és el problema de com fluctua la despesa, no de com fluctuen els ingressos. Els riscos estan en com evolucionen les despeses futures. Per això les Comunitats Autònomes són receloses d'assumir el risc de la responsabilitat d'agafar competències en matèria de sanitat, perquè el risc està en la fluctuació futura de les despeses. Per què? Perquè la població s'envelleix i cada vegada és més ben atesa pel sistema, perquè el sistema contínuament incorpora nous medicaments i noves prestacions sanitàries que pal·lien les malalties i les allarguen en el temps a un cost molt intensiu per part del servei públic d'assistència sanitària, perquè cada vegada venen més immigrants i quan arriba un immigrant s'incorpora el seu dret d'assistència sanitària gratuïta, ja que la sanitat és gratuïta i universal, perquè cada vegada que arriba un nou resident d'Alemanya o d'un altre país a viure dos o tres mesos aquí, quan es troba malament és atès pel sistema sanitari gratuït i universal i hi ha una despesa que se suporta. Cada vegada hi ha més pensionistes europeus que venen per aprofitar el bon temps de les nostres èpoques més estivals i inclús de l'hivern, i molta gent d'Europa venen a passar dos o tres mesos l'any. Després, perquè cada vegada que s'incorpora al sistema un nou medicament o una nova prestació sanitària, és una nova despesa futura. Avui el flux d'investigació més intensiu i més important al món està en salut. El paquet més gran d'investigació que s'està executant al món, s'està fent en el flux de dirigir processos d'investigació en salut. Cada dia es posen sobre la taula nous medicaments, noves prestacions i noves respostes als problemes de salut que té la població actualment.

Cada nou medicament que es posa en el sistema ho decideix Madrid. Però quan es prenen aquestes decisions no se sap què val pagar-les. No se sap ni es calcula. Cada decisió que pren el ministeri de sanitat d'autoritzar un nou medicament o una nova prestació, no va acompanyada d'un informe econòmic i financer que digui què valdrà a les administracions públiques competents. Madrid decideix la prestació gratuïta i la paga la Comunitat Autònoma corresponent.

Per això les comunitats autònomes diuen que si això funciona d'aquesta manera no volen la sanitat. Ara bé, a Catalunya des de fa temps vàrem assumir la responsabilitat política d'acceptar la competència en matèria de sanitat, perquè el govern de Catalunya ha prioritzat sempre la construcció de l'autogovern de Catalunya. Per damunt dels aspectes econòmics, els aspectes polítics i de capacitat d'autogovern i de sobirania del govern de Catalunya. Per davant de com es paga està la responsabilitat política d'assumir les funcions que el govern ha d'exercir en la prestació de serveis als seus ciutadans. Sinó, quin projecte polític de país tenim? Si els polítics ens arronsem quan hem d'assumir la responsabilitat de les prestacions públiques als ciutadans de Catalunya per problemes econòmics i financers, tenim una visió una mica mesquina del que estem construint des de la perspectiva de la reconstrucció nacional de Catalunya. Per això, d'entrada, hem fet molt bé en assumir el risc de les possibles complexitats que pot tenir financerament l'administració de la gestió sanitària, perquè això significa posar per davant un model de país i de construcció política de l'autogovern de Catalunya.

Això, sens dubte, no està exempt de problemes econòmics i financers i per això estem els polítics, per intentar anar superant aquestes circumstàncies i aquests problemes. Avui per avui, no es pot fer el model que us he explicat si la sanitat no forma part del sistema. Per tant, perquè la sanitat formi part, s'han de canviar una mica les regles del joc de funcionament de la despesa de la sanitat. No dels ingressos, sinó de la despesa. Vol dir que no es poden autoritzar més despeses futures per part de l'Administració central de l'Estat sense dir, paral·lelament, qui i com es paguen.

Quan llegiu als diaris que Rato o Montoro diuen que “quieren eliminar las garantías sobre los ingresos,” realment no en vull cap de garantia dels ingressos. La garantia dels ingressos és que governarem bé Catalunya i farem que Catalunya vagi bé perquè la incidència en els impostos serà positiva. Per això hem d'assumir la responsabilitat política de dirigir el país. El que sí vull són garanties que l'Estat central no aprovi despesa i em repercuteixi el pagament a mi quan jo no he decidit res. Això és el que vull, garanties sobre la despesa que decideix l'Estat i no paga.

L'Estat ha de donar la garantia que la despesa futura es controlarà cada vegada que s'aprovi un medicament o una nova despesa, o cada vegada que s'aprovi una legitimació d'un nou pensionista. Ja sabeu que quan una persona passa d'actiu a pensionista el 40% de la farmàcia deixa de pagar-la el ciutadà i la paga l'administració que té la competència sanitària, que en aquest cas és el govern autonòmic. Cada vegada que l'Estat dóna una nova llicència a un pensionista és un increment de despesa per part de la Comunitat Autònoma. L'Estat ha de saber que cada vegada que dóna més als pensionistes del país, està creant més despesa a la Comunitat Autònoma. Perquè funcioni bé el sistema s'ha de garantir la despesa futura.

Aquest és el problema bàsic. S'està disposat a estudiar com limitar tot això? Seria un gran avenç saber què costa un nou fàrmac al país abans d'autoritzar-lo. No vull dir amb això que s'ha de limitar l'autorització de fàrmacs, però els últims que s'han autoritzat per a l'Alzheimer o per al càncer han derivat en despeses milionàries. El que no es pot admetre és no saber que això va així. Un funcionari de tercer nivell a Madrid autoritza un nou fàrmac i de cop i volta repercuteix en el pressupost de la Generalitat una despesa no prevista. Així no es poden fer estabilitats presupostàries, quan és el veí del costat qui decideix què has de pagar. D'aquesta manera no es pot funcionar.

El nou model de finançament ha d'assegurar el control de les despeses futures i d'aquesta forma podrem garantir perfectament que les Comunitats Autònomes rebran la sanitat sense problemes perquè hi haurà fluxos positius previsible de recaptacions, capacitat normativa per actuar i garantia de control de les despeses futures. Si és així funcionarà bé.

Un pacte polític

Aquestes són les explicacions i les essències del que avui està en joc. Tot això requereix un pacte polític si s'acaba materialitzant. Però no un pacte polític entre el govern de Catalunya i el govern de l'Estat. Sí, però no només això. Necessita tenir també la garantia d'un pacte que vagi més enllà d'un compromís entre el govern de Catalunya i el govern de l'Estat central. Necessita tenir el compromís de les altres administracions públiques i un pacte amb les altres forces polítiques. El partit socialista s'ha de comprometre amb aquest nou model perquè, governi qui governi l'Estat espanyol, no qüestionem els pilars bàsics d'aquest model.

Podem discutir l'aplicació, podem proposar totes les cauteles que es vulguin, i podem tenir procediments de liquidació molt rigorosos. En molts països del món, els tècnics discuteixen a capa i espasa cada any, com ha anat la recaptació, quins criteris han variat, quins nous indicadors existeixen que justifiquin noves revisions de les liquidacions; però els pilars del sistema no es to-

quen si no es planteja políticament la seva revisió. El sistema no ha d'estar obligat a retocar el model cada dos per tres. Si tots els recursos de Catalunya provenen dels impostos que paguen els catalans, amb una cistella que ens permeti la suficiència de recursos, haurem donat un gran pas. No és el model basc on tot ho recapta el País Basc i dóna una part a l'Estat central, però és un model on tots els ingressos de la Generalitat de Catalunya procedeixen de Catalunya, d'una part dels impostos que paguen els catalans. L'altre part se'n va a l'Estat. La part que se'n va a l'Estat central no la decideix el govern de la Generalitat, sinó el model determinat prèviament. Al meu entendre i sens dubte, això serà un gran avenç conceptual i ens permetrà donar un pas més endavant en la línia de la capacitat, la suficiència i l'autonomia.

Aquest model tindrà també la capacitat de ser solidari. Els instruments de solidaritat de l'Estat que existeixen actualment, com el fons de compensació, els fons estructurals i el capítol sisè, són instruments que es mantindran i no els alterarem. És més, els podríem millorar. Pot quedar un fons de compensació renovat i revisat que permeti la solidaritat necessària amb les altres administracions públiques que puguin tenir també menys capacitat de fluctuació futura. Repeteixo, avui el tema de la solidaritat està garantida i assegurada. Els paràmetres que actualment defineixen els instruments de solidaritat no quedarien alterats. Es mantindrien i per tant no hi hauria, en aquest sentit, errors de trencament.

També tindríem la seguretat que els fluxos de creixement futurs anirien distribuïts d'una altra manera i això ens donaria molta capacitat econòmica, no només a Catalunya sinó a totes les Comunitats Autònomes. Per tant cal un pacte d'Estat amb el PP, amb el PSOE, amb CiU, amb totes les altres forces polítiques, i amb els governs autonòmics. Si s'aconsegueix això haurem fet una gran tasca de definir un primer model estable que la Constitució no definia i que, després de vint i dos anys, potser ja estem en condicions de donar aquest pas, no exempt de revisions posteriors. Però ja es decidiran aquestes revisions quan els poders polítics ho creguin oportú. Res no és estable *in aeternum*, ni la pròpia Constitució. No cal que estiguem obligats a anar a revisions obligatòries. Si és sòlid i estable i el model dóna satisfacció plena dins de l'òptica de la suficiència financera de la Generalitat de Catalunya, anirem a revisions quan es plantegin políticament. Però ja he dit massa coses. Tallo i m'obro a preguntes i plantejaments.

Pregunta

Aquest model que s'està negociant sembla que serà general per a totes les Comunitats Autònomes, si l'interpreto bé. El dèficit actual que tenim a Catalunya amb l'Estat central de 1,3 bilions de pessetes (8 mil milions d'euros) com s'elimina?

Francesc Homs

Porto ja uns mesos al front del departament d'Economia i Finances i una de les responsabilitats primeres que tinc en aquests moments és afrontar aquest procés de negociació del finançament autonòmic. Porto molt de temps parlant als diaris, explicant les coses sense dir ni una xifra. No en diré ni una de xifra. Les diré al final quan fem la valoració. No patiu que les explicaré al

país i quan ho faci llavors torni a fer la pregunta i la contestarà vostè mateix, ja ho veurà. El model no serà dolent i si ho és, ho explicaré al país. És cert que ara hi ha molts informes que evidencien un diferencial negatiu d'aportació de recursos públics per a Catalunya i per tant, és veritat que aquest nou model ens ha de permetre reduir i escurçar aquest diferencial. Ho permetrà. Però he d'administrar el meu temps i els meus moments com els consideri més encertats per als interessos globals del país, i quan arribi a l'acord final aniré al Parlament de Catalunya i ho explicaré. No patiu que ho faré i veureu que serà bo per a Catalunya. Si no ho és, no hi haurà acord. No firmaré.

No explico xifres perquè quan es donen xifres s'intoxica tot. No explicaré cap xifra fins el final. Quan arribem a un acord les explicaré. Sortiran filtracions perquè els periodistes van al darrere de les xifres i com que alguns no en tenen, se les inventen i fan estimacions i previsions. No en diré cap fins al final quan tanquem l'acord i llavors les explicaré. No patiu, puc ser molt ingenu, però veureu que si hi ha un bon acord l'explicaré. Explicaré el passat i explicaré el futur. Que no pateixin els diputats del Parlament de Catalunya. Per molt que em feu parlar, no parlaré fins que no tanquem el pacte que farem i llavors explicaré tot el que vulgueu, però pel bé i per l'interès general del país, em reservo la batalla de les xifres. Ho intoxiquen tot. He viscut 14 anys a Madrid i sé que les històries de les xifres ho capgiren i ho enrareixen tot. No parlaré de xifres fins que arribem al final. No patiu. En conec de xifres, les porto totes i cada dia dormo amb elles. Perquè sigui bo per a Catalunya ha d'haver-hi un resultat que permeti donar-vos una resposta a la pregunta que m'esteu fent.

Jaume Terribas

Sembla que el tema de l'impost de societats clarament no es pot tocar o és una renúncia per part vostra per a millorar la negociació? Des del punt de vista de Catalunya l'impost de societats és molt important. L'argument que heu fet es centra en El Corte Inglés, la Telefònica i les grans companyies, però nosaltres tenim milers d'empreses que tributen per l'impost de societats aquí, que són petites i mitjanes. Crec que es podrien discernir de les grans i establir uns paràmetres de referència per a negociar l'impost de societats. L'altre qüestió és el criteri polític respecte de l'IRPF per parlar d'un 30%, 35%, 40% o el que sigui. És un criteri poblacional o un criteri purament d'ingressos del que es recapti per tributació a Catalunya directament? Perquè és clar que hauria d'haver altres referències en aquest tema, en el nostre cas almenys.

Francesc Homs

Quan vaig començar a parlar de la cistella, ja vaig dir que treia l'Impost de Societats. Automàticament els mitjans i alguns membres de l'oposició varen dir que jo renunciava a l'Impost de Societats. Sempre agafem les coses pel que no aconseguim i donem més valor allò que no s'incorpora que el que té en si mateix el pas que es dona. A Santiago de Compostel·la el Partit Popular acaba de fer la seva reunió interparlamentària i el ministre Montoro va lliurar un document on hi havia una cistella d'impostos amb la participació en l'IRPF, l'IVA i els impostos especials. Això és un gran triomf. Jo demano primer que valorem això. Recordo, en termes comparatius, la complexitat i la dificultat política del 15% i del 30% de l'IRPF. Demano que ara es va-

lori posar sis impostos més i participar-hi. Alguna cosa he de deixar al calaix perquè mai en aquesta vida aconseguiries tot al 100% sinó, quin sentit tindria continuar treballant si ja ho tens tot. Desitjo tenir encara al davant reptes i possibilitats per treballar per al país.

Però he de reconèixer que l'Impost de Societats presenta tècnicament una dificultat objectiva. En el Departament d'Economia hem pensat moltes vegades, amb els nostres assessors i tècnics rumiant i fent càbales, i al final trobes que per aquest element s'intoxica quasi tota la resta. Si una roca no et deixa fer anar la roda, retira la pedra i anem tirant. És una conclusió molt pragmàtica, però també us vull dir que en la vida no s'ha d'aconseguir tot de seguida. Sempre ens hem de quedar amb una mica de gana perquè sinó mai tens l'anhel de tornar a la pastisseria. Si menges molts pastissos i quedes saturat un bon dia no en menjaràs més. Ja sé que la resposta és una mica frívola, però tècnicament és una complicació i obre un debat polític molt perillós: "Catalunya i Madrid són les dues comunitats riques amb el 63% de l'Impost de Societats i aquestes per aquí segur que volen tenir-ho tot." No, no és que Catalunya sigui rica, el tema és un altre. Quan intentes fer esforços per a poder compensar, quina part de la recaptació de l'impost de societats de Madrid i de Catalunya hem de donar, quins criteris apliquem? La població? No té sentit. Nombre d'empreses? Volum dels PIBs? Els futurs creixements de l'activitat econòmica no estan estrictament vinculats a l'estructura del PIB. L'estructura del PIB no determina clarament i linealment els potencials futurs de creixement. És una dada de situació però no una dada de fluctuació futura. Hem d'utilitzar les mitjanes dels indicadors dels últims deu anys de fluctuació del PIB territorial a nivell de les Comunitats Autònomes? Hem fet models però és complicat. Escolteu, jo sóc molt positivista i ho aparto. Puc ser molt criticat i ho accepto. Si el resulta final i el pacte al qual arribem és bo per a Catalunya que em critiqui tothom qui vulgui. Si hem avançat que em critiquin. No espero resoldre-ho tot. No es pot tot però avançarem.

L'altre pregunta és perquè no posem més percentatge de l'IRPF. Mireu avui una llista de les Comunitats Autònomes que tenen uns volums d'administració dels recursos en funció de la població. Les comunitats més poblades tenen i administren més recursos en funció de les competències i la població. Tenim un ventall, una estructura, en la qual totes les Comunitats Autònomes administren uns recursos en funció de la població. Si la cistella és molt alta, generem automàticament unes assignacions de recursos molt més grans dels que realment necessitem per les competències que tenim avui. Llavors s'ha de fer una transferència.

Hem d'anar a una cistella que tingui l'equilibri de participar en els màxims impostos, tots menys l'Impost de Societats, per a poder tenir la rendibilitat de totes les futures evolucions d'aquestes figures impositives. Hem de tenir la possibilitat de participar en totes les elasticitats, no en una ni en dues ni en tres, sinó en totes, perquè així diversifiquem el risc. Que no sigui només una realitat determinada la que t'imputi una millora, sinó la participació en totes. Si fem una participació molt alta en l'IRPF hem d'abaixar les participacions en les altres. Ens interessa més que l'IVA i els impostos especials siguin els que tinguin la participació més gran perquè són els impostos que tenen una major elasticitat positiva. Hem de fer una cistella que s'ajusti a l'estructura actual i, si pot ser, una mica més. Aquesta serà una discussió important. Quant més de sortida? L'explicaré en el moment que pugui. El que és important és que la cistella sigui el màxim possible. Hem de fer una cistella que tingui aquest equilibri i la cistella de què estem parlant té un equilibri força sòlid.

Josep C. Vergés

Fa dos anys quan vares venir aquí, a la Societat Catalana d'Economia a acomiadar-te de la política, vares insistir molt que realment deixaves la política. No sé si presentar-te ara com un polític emèrit, però m'agrada que facis un plantejament econòmic i hi estic molt d'acord amb el teu plantejament, no perquè vaig ser el primer de fer-lo fa cinc anys. Tinc tres qüestions concretes. Una d'elles és que l'Estatut diu molt clarament que el finançament ha de ser entre la població i l'esforç fiscal. El primer que et demano és, encara que no vulguis dir xifres, com a mínim que facis complir l'Estatut perquè en aquests moments estem per sota de la població. En segon lloc, només falta anar per Madrid i veure que tenen autovies, no autopistes els pobres, però que no són de peatge. En canvi circula per Catalunya i veuràs que tenim bastant peatge. El 70% de les vies són de peatge i a Madrid només el 3%. Ells estan gelosos de nosaltres per aquest peatge. La segona cosa que et demano és que es compensi aquest peatge d'alguna manera. Els impostos que paguem haurien de reduir-se tenint en compte que ja paguem un sobrecost de peatge. Els peatges no els trauràs tan fàcilment ni els imposaràs a Madrid. El tercer tema, suposo que ja saps que des de fa un any estic denunciant el teu soci de govern per les malifetes en varis departaments. La Sindicatura de Comptes crec que m'està donant la raó en tot. Et pregaria que el teu tercer punt de la gestió realment la tinguis en compte. La Generalitat s'ha de gestionar bé i ha de ser una gestió transparent i neta.

Francesc Homs

La primera pregunta que em fas és que l'Estatut parla que la redistribució dels impostos de l'Estat s'ha de fer en base a criteris de població i d'esforç fiscal. Però ja no estem parlant de la redistribució dels impostos de l'Estat. El que de bo té el model i el que estic defensant és que els diners ja no se'n van cap a l'Administració Central de l'Estat. La distribució dels impostos que l'Estat recapta s'ha de fer amb criteris de població i esforç fiscal, sí, però estem fent un sistema en el qual l'esforç fiscal ja no pondera perquè estem parlant de la distribució d'una part dels impostos que paguen els catalans. Farem que els diners que ara van cap a Madrid ja no surtin de Catalunya. Tots els diners que ha d'administrar el govern de Catalunya no han de procedir d'un retorn sinó d'una automatització que determini aquests recursos per la recaptació que hi ha a Catalunya. Aquí ja no hi ha esforç fiscal. Esforç fiscal és el que fan els ciutadans pagant impostos. Si tens un percentatge del 30%, 40% o 50% dels impostos que paguen els catalans aquí ja hi haurà l'elasticitat de l'evolució futura de l'esforç fiscal. Com més esforç fiscal, més recursos tocarem.

La segona pregunta és sobre els peatges. Estic voltant molt per Espanya perquè tot això que us explico, ho explico a Espanya i ho explicaré molt a Espanya. Estic reunint-me amb tots els consellers d'economia de les Comunitats Autònomes i estic fent reunions constants amb molta altra gent del món econòmic i de la societat civil. Aquest cap de setmana, en lloc de fer el pont, vaig estar trepitjant territori a Castella, Extremadura i Toledo on vaig trobar un conseller d'Andalusia que deia que ells volen peatge a Andalusia. Em va sobtar. Deia que havia de pagar impostos perquè l'Estat financés les autovies i ja estaria d'acord en fer-les de peatge. En el fons, el que ha passat a Catalunya és que s'han fet aquestes infraestructures que han generat potència i creixement econòmic i, evidentment, les hem finançat nosaltres. Però no analitzem parcialment la dinàmica

dialèctica que avui existeix sobre els peatges. Sí que entenc que la ciutadania en aquests moments reclama compromisos en aquesta direcció i portem quatre o cinc anys fent accions polítiques amb iniciatives a Madrid. Quan era diputat vaig clavar la rebaixa de l'IVA en els peatges. Ho vàrem aconseguir però ens ha costat i encara no l'hem cobrada. És una mesura que està pendent d'aplicació en aquests moments i segurament s'aplicarà ara, però encara no l'hem notada. Està en procés. Hem fet moltes iniciatives polítiques a Madrid per obrir aquest procés de revisió.

El que s'ha de tenir en compte també és l'impacte que ha tingut, sobre el creixement econòmic de la societat catalana, el fet que hem pogut disposar d'aquestes infraestructures sense tenir necessitat de pagar més impostos a Madrid per a finançar les carreteres. Les hem fetes aquí i les hem pagades nosaltres. El que passa és que això és terriblement diferencial amb el que ha passat en altres llocs de l'Estat. No és tant el fet del que hem fet aquí, sinó el que no s'ha fet a fora, o el que s'ha fet a fora en comparació del que s'ha fet aquí. Dit això us he de dir que estem en la línia d'anar revisant tota aquesta dinàmica dels peatges. S'han pres decisions i s'han adoptat mesures que es van revisant gradualment i selectivament. Les inversions s'han fet, s'han d'enfrontar i s'han de finançar. En un futur immediat això serà un front que s'activarà cada vegada més. Espero i penso que s'ha d'activar més però, repeteixo, a fora ja volen peatges. Madrid ara farà peatges i Andalusia els vol.

Aquí hi ha una discussió de fons del model de generació de les infraestructures públiques. Les infraestructures públiques són l'element clau del progrés d'un país. Si no es fan infraestructures públiques un país no creix. Ara se n'estan fent moltes. Potser estem en un dels moments més àlgids d'inversió pública que mai ha tingut Catalunya en els últims vint i dos anys de la democràcia. S'està fent una nova pista a l'aeroport. Estem desviant el Llobregat, que no es desvia un riu cada dues setmanes. Recuperem territori per a fer una ampliació impressionant del port de Barcelona. Fa uns dies sortia a la premsa que ja s'està tancant l'assignació de recursos, més de 41 mil milions de pessetes (247 milions d'euros) procedents dels fons de finançament del BEI. Fem un nou tren de gran velocitat que cus el territori de Catalunya. Entra per Lleida, toca Tarragona, passa per Barcelona i ens vincula amb Girona cap a La Jonquera. Quatre capitals vinculades per un tren de gran velocitat, a més connectat amb tres aeroports de Catalunya. No hi ha cap àmbit territorial de l'Estat espanyol on passi això. A cap Comunitat Autònoma el TGV cus les seves capitals i connecta els seus aeroports amb la xarxa europea. Estem fent en aquests moments una nova línia de metro, la línia 9, que transversalment connecta Badalona i Santa Coloma amb l'aeroport. S'estan fent també noves infraestructures en camps de regadius del Canal Segarra Garrigues que portarà més de 50.000 has de regadiu al territori de Lleida. Faria una llista que us cansaria. 2,8 bilions de pessetes (17 mil milions d'euros) estan previstes en execució a Catalunya en infraestructura pública en aquests moments.

La infraestructura pública és clau. En el passat s'ha fet aquesta infraestructura en autopistes i això ha generat creixement econòmic. Per tant estic d'acord que hem d'anar a la reducció dels peatges d'una manera gradual i progressiva. Aquesta setmana ha entrat, al Congrés dels Diputats a Madrid, la proposició de llei aprovada per totes les forces polítiques del Parlament de Catalunya en la qual es demana a l'Estat que es constitueixi un fons per a poder anar reduint els peatges de Catalunya. S'estan fent moltes coses en aquest front i en aquesta direcció i espero que es vagin obtenint resultats.

Pel que fa a la gestió només puc dir-vos que jo personalment estic d'acord en que ha d'haver una excel·lent gestió dels recursos públics en l'administració pública, en qualsevol administració pública. Jo procuraré, des del meu àmbit i des de la meua responsabilitat, fer una bona gestió dels recursos públics. Fa poc temps que soc a la cadira d'Economia i Finances, però la meua voluntat personal és fer una bona gestió en aquest àmbit. Deixem que en un Estat de dret siguin les instàncies judicials i l'administració de la justícia la que acabi sentenciant els comportaments de les persones, no només dels polítics sinó de totes les persones. En un Estat de dret la presumpció ha de ser un valor en sí mateix. Per tant fins que no hi hagi un jutge que sentenciï, tothom és innocent. El que vull dir és que com que sóc demòcrata, profundament demòcrata, en un Estat democràtic la presumpció s'ha de respectar per a tothom, inclús per un pres que té un presumpte delictes molt evident identificat, s'ha de presenciar fins el moment que un jutge sentenciï. No entenc una regla de joc diferent d'aquesta. Mentrestant, només puc dir que faré la gestió més òptima i honesta que sigui capaç en la meua responsabilitat.